

BASISTRAINING

Ballen en invoeren van de werktekeningen (Iso's)

Jij bent geselecteerd en vandaag is jouw eerste dag op een nieuw project. Je bent onderdeel van een Projectteam welk is belast met het voorbereiden van werktekeningen om deze in productie te nemen in de werkplaats.

De benodigde materialen zijn al besteld door andere leden van het team en kunnen elk moment binnen komen in het magazijn alwaar deze nauwkeurig gecontroleerd worden op conformiteit en volledigheid

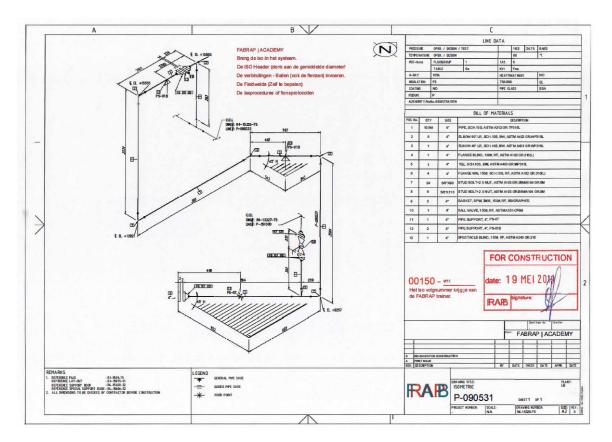
Jouw taak voor vandaag is, **ISO P-090531 -sht 1/1** ballen, dat wil zeggen de verbindingen op de tekening, flenzen, lassen, schroefverbindingen, verlijmingen kortom Verbindingen een uniek nummer geven.

Zo wordt de tekening een soort **navigatie tool**. Er is maar één verbinding met dit unieke nummer. Dat is mooi want dan kunnen we er ook allerlei unieke eigenschappen aan koppelen zoals een lasprocedure, flensprotocol een lasser en of monteur en uiteraard materialen.

Het unieke nummer van een verbinding onstaat uit de combinatie; Tekeningnummer-volgnummer van de las **P-090531 -sht 1/1 las 01**, **P-090531 -sht 1/1 las 02** enz. Nou dat is een mond vol, niet handig. Dat doen we dus anders.

We geven de ISO een eenvoudig **ISO volgnummer** voor de interne project-communicatie. In dit geval krigt de **ISO nummer 150- +**(vnr)

Je wil het natuurlijk in één keer goed doen dus pak de **procedure er bij**. **We gaan ballen**. (LET OP, De fieldwelds bepaal je aan de hand van Project afspraken)

BASISTRAINING

Ballen en invoeren van de werktekeningen (Iso's)

Zo de Iso is gebald. Iedereen weet nu nu wat je bedoelt met las 05 van ISO 150.

Voordat we de lassen van een ISO kunnen invullen moeten we eerst deze ISO inbrengen in FABRAP.

ISO 150-(____) invoeren in FABRAP.

We gaan naar het Tab-blad [Overzicht ISO] en klikken op + NIEUW (Nieuwe Iso aanmaken)

We hebben de tekening **150-(___)** genoemd dat dat is dan nu het **IsoNummer**. Bij **TekeningNummer** wordt dan het **Iso/ tekeningnummer van de klant ingevoerd**

Vul alle gegevens die je van de ISO kan halen in de **ISO Header** en de overige gegevens als SPEC, uit de opzoek tabellen (Komen we later in de training uitgebreid op terug).

Vergeet niet op de knop opslaan te klikken als je klaar bent. (anders wordt het een lange dag. ©)

Nog even wat **extra aandacht en uitleg** voor en over het veld:

Gemiddelde diameter wordt berekend door **het totaal aantal lasduimen te delen door het aantal lassen.** Stel je hebt 3 x 10" en 2 x 6" op een tekening = 42" en 5 lassen (42/5=8") (komt niet op een duim...) Door dit te doen weten we vooraf hoeveel duim er totaal op deze tekening gelast moet worden en alle tekeningen opgeteld, hoeveel er in het hele project gelast moet worden.

Hierna scannen we de gebalde tekening en doen deze hier Uploaden in het systeem en is hiermee wereldwijd door alle gebruikers (FabRappers) benaderbaar.

Het **PDF** Bestand noemen we dan **ISO-150-(___)- Gebald**.

Dit is ook de plek voor b.v. Foto's van situaties die je wilt vastleggen en allerlei andere documenten die je binnen projectafspraken relevant vindt om aan deze tekening te koppelen. Het is dan ook wel handig als je vermeldt wat het voor document is en als het een document is met een bijzondere reden dan ook het waarom je dit document hebt gekoppeld.

Hier eerst nog even wat uitleg over de **rubrieknummering** van de te gebruiken materialen. De materialen worden in het certificaten bestand ingevoerd onder een rubriek(nummer). (komt later in de training aan de orde)

Dit is gedaan om de Chargnummers bij het verwerken van de lasbrieven die jij nu gaat maken eenvoudig te kunnen selecteren.

Om die die reden wordt de rubriek al vooraf door jou ingevuld bij de las. Lasbriefje/ Weldsheet aanmaken.

BASISTRAINING

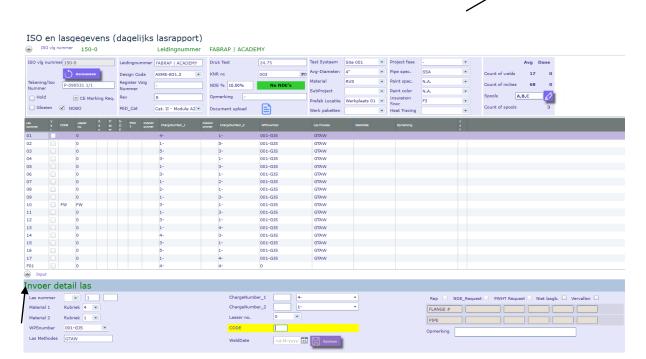

Ballen en invoeren van de werktekeningen (Iso's)

We staan in het overzichtscherm en hebben ISO 150-(___) geselecteerd. Er staan nog geen verbindingen want dat heb jij nog niet gedaan.

Onder in je scherm zie je een klein knopje [INPUT] Input als je deze aanklikt komt het Invoer detail las, scherm tevoorschijn.

Klik op + Nieuw om de eerste las in te voeren.

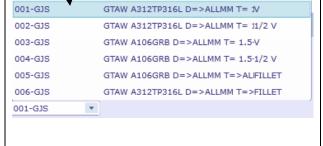
Invoer detail las scherm is verdeeld in drie blokken.

(Ik heb voor onderstaand voorbeeld dus op + NIEUW geklikt)

LASBrief aanmaak blok	LASBrief maak en verwerk	NDE en materiaal informatie blok			
Bij het aanmaken van een lasbrief blijft je cursor in dit blok	tijdens productie (dagelijks) verwerken lasbrief	Voor b.v. het aanvragen van een NDO Request. O aangeven dat een las is vervallen			
Invoer detail las Las nummer Material 1 Rubriek 1 Material 2 Rubriek 0 W95number Las Methodes	ChargeNumber_1	Rep NDO_Request PWHT Request Niet lasgb. Vervallen PIPE Opmerking Structures			

Invoeren welke las of flensprocedure van toepassing is op deze verbinding.

Lijkt heel moeilijk maar is eigenlijk heel makkelijk.

Als je op WPSnumber Klikt verschijnt dit scherm. Hier staan de procedures die van toepassing op ons project **door de QC afdeling ingebacht**. De schrijfwijze is steeds in de zelfde volgorde;

Lasproces - GTAW

Materiaalsoort - A312TP316L

Wanddikte T= - 1,5 tot 14,28 mm

Naadvorm - V-Naad

BASISTRAINING

Ballen en invoeren van de werktekeningen (Iso's)

Kijk per las op de materialenstaat (MTO) van de ISO welke materialen (Soort, Diameter en wanddikte) op die las van toepassing zijn en las en beoordeel zelf de lasnaadvorm. We controleren ook direct of de hoeveelheid materiaal overeenkomt met de tekening. (controleer of de MTO klopt met de tekening en meld afwijkingen). We gaan nu echt een lasbrief invullen.

Na het printen

De vakmensen hebben nu in hun werkpakket of aan de tekening, een formulier (lasbrief) om de materiaal **chargenummers**, de **Lasser ID** en de **lasdatum** te noteren. Dit is voor het systeem enorm belangrijk en vereist grote zorgvuldigheid van de vakmensen en die het verwerken.

Printen Lasbrief

Kan op twee manieren Rechtsboven in het scherm via rapporten

BASISTRAINING Ballen en invoeren van de werktekeningen (Iso's)

Als laatste en nog een keer benadrukken dat;

Met en tijdens het ballen hebben we ook de **MTO vergeleken met de tekening**. Het is helaas zo dat nadat de tekening door de de Engineers wordt aangepast dit niet altijd terug te vinden is in de materialenstaat.

Het is dan ook zeer belangrijk dat deze informatie in en extern wordt gemeld en de ontbrekende benodigde materialen worden besteld.

Een zeer sterk punt van FABRAP is dat we deze controle vooraan in het proces hebben ingsloten. Dit stelt je in staat de missing items te bestellen en deze items nog op tijd, voor aanvang productie, ontvangt.

FAB_CALC

Nu dat de lasbrief is ingevuld, de juiste gemiddelde diameter is gekozen is ook de <u>uren calculatie</u> gereed van deze ISO. Raadpleeg voor uitleg over dit onderwerp, de handleiding in FABRAP.

Kijk voor zelfstudie op de volgende Internetadressen;

Wat is **PED**; (Op de site van Lloyd's register) http://www.lrqa.nl/normen-en-schemas/pressure-equipment-directive/

de verschillende **Lasprocessen en nummers**; (op de site van de NIL) https://www.nil.nl/kenniscentrum/procesnummers/

WPS- Lasprocedure; (Op de site van de Groot Lasinstituut) https://lasinstituut.nl/certificeren/lasmethodebeschrijving-wps/

Okay, de materialen zijn binnen en gecontroleerd Mooi..

WERK-INSTRUCTIE

Coderen van verbindingen op een

tekening (Uniek verbindingsnummer)

Doc.nr. : FR-03-001

Revision :

Date : 20-02-2019 Page : 1 of 2

DOEL

Bereiken dat een verbinding, weergegeven op een tekening een uniek nummer krijgt. Dit ter waarborging van de herleidbaarheid van materialen, lasser en andere gerelateerde gegevens.

TOEPASSINGSGEBIED

Voor werken waar herleidbaarheid van materialen, lasser en andere gerelateerde onderwerpen een eis is opgelegd door de wettelijke bepalingen of door de klant. (PED CATEGORIE SEP, artikel 4.3 t/m IV.)

DEFINITIES EN AFKORTINGEN

- -ISO: Isometric, Isometrische tekening.
- <u>-Ballen:</u> Het tekenen van een symbool in de buurt van de betreffende verbinding weergegeven op de tekening, in de getekende symbool een uniek nummer plaatsen, een verbindingslijn tekenen van de getekende symbool naar de betreffende verbinding weergegeven op de tekening.
- -Lasnummer: Het unieke nummer gegeven aan een las.
- _FW:Veldlas, Fieldweld, op montage te lassen, door projectverantwoordelijke aan te geven.
- -Gusset-plate: verstijvingsplaatje / strip.
- -Uniek nummer: De combinatie tekeningnummer & nummer van de las.

REFERENTIES

Geen

EISEN

De persoon die de ballen plaatst, moet tekening kunnen lezen.

De bewaakte tekening blijft het werkdocument (de tekening zonder ballen in de laatste revisie). De gebalde tekening is "ter informatie" en alleen bedoeld om de verbindingen, weergegeven op de tekening, een uniek nummer te geven en vast te leggen.

De tekeningen moeten een uniek nummer hebben/ krijgen.

WERKWIJZE

Op blad 2 / 2 is een tekening opgenomen ter visualisatie van deze werkinstructie.

Het aanbrengen van de symbolen en de nummers gebeurt met potlood.

Gebruikte symbolen.

Symbool	Soort verbinding	Gebruikte code
Cirkel	Lasverbinding.	01 - 99
Driehoek	Andere verbinding of los equipment/ materiaal (te denken aan flenzen, koppelingen, sokken, manometers e.d.)	E01 – E99 Flenzen F01 – F99
Vierkant	Spoolnummer.	A – Z

Markeerrichting (Balrichting).

Als de stromingsrichting is aangegeven dan "ballen" we met de stromingsrichting mee.

Is er geen stromingsrichting aangegeven of niet herleidbaar, dan "ballen" we van links naar rechts.

We nummeren eerst de headerpipe door en dan de aftakkingen beginnend met de eerste aftakking in de stromingsrichting of van links naar rechts.

Bij een gusset-plate of aan te lassen item plaatsen we 1 bal. Dit om het chargenummer van de gusset-plate of het aan te lassen item te kunnen vastleggen.

We coderen de las die op een vervolg-ISO als las wordt geteld met Prefix X en dan het nummer van de las ervoor. De las na las 16 op Iso-1 wordt dan X16. NIET LAS 17 of alleen X en dan niet registreren als voorheen) Bij de opmerkingen van las X16 geef je dan aan op welke tekening de las

ED 00 004	D 4 60
FR-03-001	Page 1 of 2

WERK-INSTRUCTIE

Coderen van verbindingen op een

tekening (Uniek verbindingsnummer)

Doc.nr. : FR-03-001

Revision :

Date : 20-02-2019 Page : 2 of 2

dan wel wordt geteld. In dit geval noteren bij opmerking van las X16; Zie ISO 2 las 01. In FABRAP codeer je de las als "vervallen" dan valt de las lekker op en wordt niet ingevuld als gelast met een lasdatum.

Overige verbindingen of equipment stukken die informatief zijn ingetekend worden niet gebald.

Extra lassen of vergeten lassen worden genummerd met het nummer van de laagste van de twee lassen waar de extra of vergeten las tussenkomt en krijgt een volgletter. Een extra las tussen las 12 en 13 krijgt dus nummer 12a, en eventueel b,c,d... enz.

Bij een revisie die geen invloed heeft op het aantal lassen of de vorm van het getekende in de revisie ervoor hoeft de revisietekening niet opnieuw van markering te worden voorzien. Op de gemarkeerde (gebalde) tekening wordt de nieuwe revisie aanduiding/ letter met de hand opgemerkt. Heeft een revisie wel invloed op het aantal lassen of de vorm van het getekende in de revisie ervoor dient de nieuwe revisie opnieuw te worden gemarkeerd (gebald).

VEILIGHEID / MILIEU

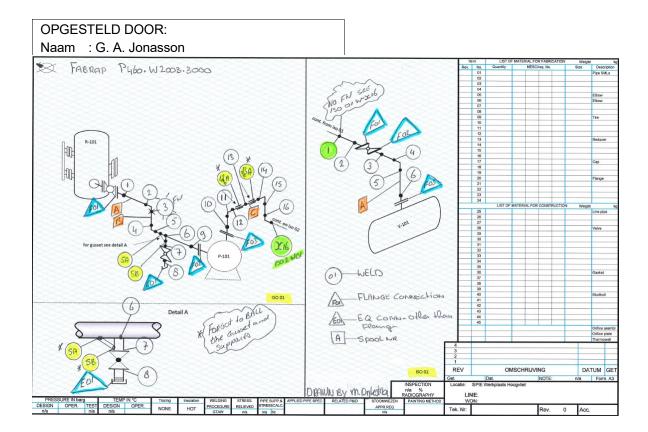
Geen bijzondere aandachtspunten.

VERANTWOORDELIJKE

Projectverantwoordelijke

BIJHORENDE DOCUMENTEN

Voorbeeld tekening

Project gegevens GEJOSoft 1987-2019 GEJOSoft | ACADEMY

Project naam FABRAP | ACADEMY

GEJOSoft Kortedijk 39 3134HA VLAARDINGEN +31620012578 info@gejosoft.nl

Contact persoon Gerard Jonasson

Telefoon 06-20012578

Project nummer GEJOSoft 1987-2019

Lasser ID

Iso-Nummer 150-0 IsoNaam FABRAP | ACADEMY Rev B

Las nummer	Lasser ID	Omschrijving	Charge Nummer	Omschrijving	Charge Nummer	WPS_LasProces	Las datum	WPS_Number
01	0	FLANGE #	4-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
02	0	PIPE	1-	TEE	5-	GTAW		001-GJS
03	0	TEE	5-	ELBOW 90°	3-	GTAW		001-GJS
04	0	ELBOW 90°	3-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
05	0	PIPE	1-	ELBOW 90°	3-	GTAW		001-GJS
06	0	ELBOW 90°	3-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
07	0	PIPE	1-	ELBOW 45°	2-	GTAW		001-GJS
08	0	ELBOW 45°	2-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
09	0	PIPE	1-	ELBOW 90°	3-	GTAW		001-GJS
10	FW	ELBOW 90°	3-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
11	0	PIPE	1-	ELBOW 90°	3-	GTAW		001-GJS
12	0	ELBOW 90°	3-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
13	0	PIPE	1-	FLANGE #	4-	GTAW		001-GJS
14	0	FLANGE #	4-	ELBOW 90°	3-	GTAW		001-GJS
15	0	ELBOW 90°	3-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
16	0	TEE	5-	PIPE	1-	GTAW		001-GJS
17	0	PIPE	1-	FLANGE #	4-	GTAW		001-GJS
F01	0	FLANGE #	4-	FLANGE #	4-			0
F02	0	FLANGE #	4-	FLANGE #	4-			0

Las	Lasser ID	Omschrijving	Charge Nummer	Omschrijving	Charge Nummer	WPS_LasProces	Las datum	WPS_Number
F03	0	FLANGE #	4-	VALVE	8-			0

 Project gegevens
 GEJOSoft 1987-2019

 Project naam
 FABRAP | ACADEMY

GEJOSoft (3 39 3134HA VLAA

GEJOSoft Kortedijk 39 3134HA VLAA

GEJOSoft Kortedijk 39 3134HA VLAARDINGEN +31620012578 info@gejosoft.nl

Contact persoon Gerard Jonasson

Telefoon 06-20012578

Project nummer GEJOSoft 1987-2019

Lasser ID

Iso-Nummer 150-0 IsoNaam FABRAP | ACADEMY Rev B

Las nummer	Lasser ID	Omschrijving	Charge Nummer	Omschrijving	Charge Nummer	WPS_LasProces	Las datum	WPS_Number
01	0 143	FLANGE #	4-61-1-8175	PIPE	1- Fk 55 99-02	GTAW	24-01-2019	001-GJS
02	0 143	PIPE	1- FL55gg-02	TEE	5- 170110511	GTAW	24-01-2019	001-GJS
03	0 143	TEE	5- 170110511	ELBOW 90°	3-2JGF 1605-657	GTAW	24-01-2019	001-GJS
04	0 101	ELBOW 90°	3-2)6-1605-657	PIPE	1- Fle 5599-02	GTAW	20-01-2019	001-GJS
05	0 101	PIPE	1- Fh 5599-02	ELBOW 90°	3- 2JGF1605-657	GTAW	28-01-2019	001-GJS
06	0 121	ELBOW 90°	3-2JGF 1605-657	PIPE	1- FK 5599-02	GTAW	25-01-2019	001-GJS
07	0 121	PIPE	1- FK5599-02	ELBOW 45°	2-161201V10	GTAW	25-01-2019	001-GJS
08	0 121	ELBOW 45°	2-161201 110	PIPE	1- FK5599-02	GTAW	25-01-2019	001-GJS
09	0 121	PIPE	1- FL 5599-02	ELBOW 90°	3-2J6F1605-67	GTAW	23-01-2019	001-GJS
10	FW 143	ELBOW 90°	3-256F1605-657	PIPE	1- FK5599-02	GTAW	11-02-2019	001-GJS
11	0 100	PIPE	1- FL 5599-02	ELBOW 90°	3-256F1605-657	GTAW	25-01-201g	001-GJS
12	0 108	ELBOW 90°	3-2161-1605-657	PIPE	1- FUSS99-02	GTAW	23-01-2019	001-GJS
13	0 108	PIPE	1- FK5599-02	FLANGE #	4 CH 8175	GTAW	23-01-2019	001-GJS
14	0 101	FLANGE #	4- CH-8175	ELBOW 90°	3-216151605-657	GTAW	16-01-2019	001-GJS
15	0 101	ELBOW 90°	3-21641605-657	PIPE	1- Fk5599-02	GTAW	16-01-2019	001-GJS
16	0 101	TEE	5-170118511	PIPE	1- FK 5599-02	GTAW	28-01-2019	001-GJS
17	0 108	PIPE	1- FL 5599-02	FLANGE #	4-CH-8175	GTAW	25-01-2019	001-GJS
F01	0 F100	FLANGE #	4- CH-8175	FLANGE #	4- 01-0175		8-2-2019	0
F02	0 F100	FLANGE #	4- CH-8175	FLANGE#	4- CH-8175		0-2-2019	0

Las nummer	Lasser ID	Omschrijving	Charge Nummer	Omschrijving	Charge Nummer	WPS_LasProces	Las datum	WPS_Number
F03	0 F100	FLANGE #	1CH8175	VALVE	8- GJS	•	0-2-2019	0

